

Genusperspektiv och jämställd vård

Genus- och jämställdhetsfrågor är viktiga för alla människors hälsa och särskilt för dem med stora vårdbehov. Diskussion kring hur vi kan integrera genusperspektivet och jämställdhet inom hälso- och sjukvård.

Föreläsare: Anne Hammarström, professor, Umeå Universitet och Sylvia Määttä, Chef, Kunskapscentrum för jämställd vård Västra Götaland
Moderator: Levi Eckeskog, (KD)

Sammanfattning av föreläsningen

Ann Hammarström föreläste om jämställd vård och en genusmedvetenhet i vården. Hon beskrev hur föreställningar om manligt och kvinnligt kan ha inverkan på ex. vilken diagnos som ställs, vårdsökarbeteende, hur snabbt en patient får vård, i vilken utsträckning han/hon får smärtstillande mm. Hon redogjorde även för mannen som norm, genusbias, omotiverat olika bemötande av män och kvinnor inom vården samt intersektionalitet, d.v.s. hur olika maktstrukturer såsom kön, etnicitet, socioekonomi mm samvarierar

Sylvia Määttä presenterade Kunskapscentrum för jämställd vård som har funnits i Västra Götalandsregionen sedan 2009. Centret har som uppdrag att öka jämställdheten i vården och fr.o.m. 2012 även jämlikheten i stort. De arbetar huvudsakligen med att samla in data, analysera skillnader och utbilda regionens anställda inom jämställd vård.

Vägledande frågeställningar och gruppernas synpunkter kring dessa.

I. Är vården ojämfälld inom ditt landsting/ kommun? I vilken mån svarar vi upp mot de behov som finns ur ett jämställdhetsperspektiv?

Ja det är den men det har också hänt mycket inom området.

Ja och den ojämfällda vården är en del av den ojämlika vården.

Ja vården är ojämfälld då den ingår i ett ojämfälldt, patriarkalt samhällssystem.

II. Om vården är ojämfälld, vilka aktiviteter pågår för att nå jämställd vård?

Kunskapscentrum för jämställd vård är en tillgång för utförare och beställare, en viktig funktion för att driva och följa upp jämställdhetsfrågorna som även andra landsting/regioner borde ta efter. Diverse olika utbildningar för att medvetandegöra könsdiskriminering i vården. Genusperspektiv i våra styrdokument.

III. Har ni rutiner för uppföljning? I så fall vad följs upp?

Nej, inte i någon större utsträckning. I vissa vårdöverenskommelser anges att området skall analyseras utifrån ett jämställdhetsperspektiv. Vi har könsuppdelad statistik kring vårdkonsumtion i de flesta lansting. Systematiskt arbete med exempelvis lönesättningen.

IV. Hur ser vi jämställd vård utifrån våra olika roller som förtroendevalda och tjänsteman?

Hur beställer vi jämställd vård? Vi skulle behöva konkreta verktyg i jämställdhetsarbetet. Inga fler projekt! "Jämställdhetstänket" bör implementeras i den ordinarie verksamheten! Vi borde arbeta med mer djupgående attitydförändring kring kön. Män och kvinnor bör tillsammans bör arbeta inom området så att det inte reduceras till "bara en kvinnofråga" Det är viktigt att få in frågan i lednings-/ styrningssystem för kontinuiteten.

Övriga synpunkter

Hur genus skapas är intressantare än könsskillnader. Kurser i genus borde ingå i de akademiska vårdutbildningarna. Utbilda bort oskäliga skillnader i vård och inte minst bemötande inom vården! Det här är ju samma frågor som vi diskuterat i 30 år!